

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Сергій ОКОВИТИЙ

2021 р.

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ГЕОГРАФІЯ»

рівень вищої освіти другий (магістерський)

спеціальність 106 Географія

галузь знань 10 Природничі науки

Схвалено:

вченою радою Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара

від 31 серпня 2021 р., протокол №1

**Дніпро
2021**

ПЕРЕДМОВА

1. Внесено: кафедра географії /історичний факультет

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

- від «21» лютого 2017 р., пр. № 6 (перша редакція);
- від «21» лютого 2019 р., пр. №9 (зміни для набору 2019/2020н.р.);
- від «10» версня 2020 р., пр. №1 (редакція №2);
- від «31» серпня 2021р., пр. № 1 (редакція 3)

3. Розробники (робоча група):

1. Суматохіна Ірина Миколаївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії;
2. Зеленська Любов Іванівна, кандидат географічних наук, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри географії;
3. Дук Наталія Миколаївна, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії;
4. Кривицька О.Д., магістрантка 1 курсу групи ІС-20м-01 спеціальність 106 «Географія», ОПІ «Географія».

4. При розробці враховані вимоги:

1. Освітнього стандарту спеціальності:

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 106 Географія для другого (магістерського) рівня, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 519.

Стандарт погоджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (протокол від 08.04.2021 р. № 5).

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми

1. Вчена рада факультету/центру: протокол №13 від «24» червня 2021 р.

Голова Вченої ради (С.І. Світленко)

2. Рада з якості ДНУ: протокол № 1 від «24» 08 2021 р.

Голова РЗЯВО (О.О. Дробахін)

Рецензії-відгуки стейкхолдерів (за наявності):

1. Роботодавці:

1. Шапар А.Г., член-кореспондент НАН України, професор, доктор технічних наук, директор Інституту проблем природокористування та екології НАН України.
2. Крайтор П.П., магістр географії рекреації та туризму, головний спеціаліст відділу інноваційних проектів департаменту інноваційного розвитку Дніпровської міської ради.

2. Здобувачі вищої освіти:

1. Кривицька Олександра Денисівна, ДНУ, 2 курс, другий (магістерський) рівень, спеціальність 106 Географія, ОП «Географія».

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 106 «Географія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Факультет історичний Кафедра географії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Географія»
Офіційна назва освітньої програми (англійською мовою)	Educational and Professional Program «Geography»
Ступінь вищої освіти та освітня кваліфікація мовою оригіналу	Магістр Освітня кваліфікація: магістр з географії
Кваліфікація в дипломі	Ступінь: магістр Спеціальність: 106 Географія Спеціалізація: - Освітня програма: «Географія»
Кваліфікація в дипломі (англійською мовою)	Mastr`s degree, 106 Geography, Educational program: Geography
Професійна кваліфікація	не надається
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 5 місяців
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти Сертифікат про акредитацію освітньої програми «Географія» за спеціальністю 106 Географія другий (магістерський) рівень Рішення № 2(19).2.92 від 28.01.2020 р. № 155 Строк дії сертифіката до 28.01.2025 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Форми навчання	
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	До 28.01.2025 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.dnu.dp.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих кадрів, здатних до самостійної науково-дослідницької, управлінської та практичної діяльності у галузі географії, міського та регіонального розвитку та планування територій.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	галузь знань 10 Природничі науки спеціальність 106 Географія Об'єкт(и) вивчення та\або діяльності: географічна оболонка Землі, її просторова природна і соціально-економічна різноманітність, а також зв'язки між природним середовищем і діяльністю людини; ландшафтні природно- і суспільно-територіальні системи.

	<p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних здійснювати дослідження природно- і суспільно-територіальних складових ландшафтної оболонки Землі, вирішувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру, проводити проєктну, виробничо-технологічну діяльність у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку та планування територій.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: основні теорії та концепції територіальної (геопросторової) організації географічної оболонки Землі, природні і соціально-економічні закономірності її формування та функціонування.</p> <p>Методи, методики та технології: методи набуття, обробки та поширення геопросторової інформації; методи польових, лабораторних та статистичних природничо- та суспільно-географічних досліджень, картографування, ГІС-аналізу та моделювання, ретроспективного аналізу та географічного прогнозування.</p> <p>Інструменти та обладнання: комп'ютерне обладнання навчальної лабораторії «Топографії, картографії та дистанційних методів», локальна мережа з виходом у глобальну мережу Internet, мультимедійне обладнання; навчальна платформа Moodle 3.8, MS Forms, MS Sharepoint (ліцензія у складі пакету Microsoft Office 365 A1 Plus for faculty); програмне забезпечення для організації дистанційного навчання і комп'ютерного тестування: MS Forms, MS, пакет послуг Microsoft Office 365.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна підготовка магістра має академічну та прикладну орієнтацію.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Спеціальна освіта в галузі теоретичної та прикладної географії. Підготовка кваліфікованих фахівців з високим рівнем знань і здобутих навичок для виконання професійних завдань та обов'язків дослідницького характеру в галузі сучасної географічної науки та вирішення прикладних професійних завдань галузі моделювання, планування та управління територіальних систем.</p> <p>Ключові слова: географія, конструктивна географія, методологія наукових досліджень, картографічне моделювання, космічне землезнавство, регіональна історична географія.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма орієнтована на формування знань наукових методів комплексного поєднання географічної освіти, природокористування, комп'ютерних технологій та картографії на об'єктах широкого спектру з врахуванням особливостей новітніх тенденцій розвитку спеціальності.</p> <p>Ґрунтується на застосуванні як комплексного, так і індивідуального підходів у забезпеченні практичної та наукової складових освітнього процесу.</p> <p>Зміст окремих розділів базових і вибіркових освітніх компонентів узгоджується із програмами магістра в галузі екологічної географії університету Байройта (Німеччина) та програми магістра географії університету Хельсінки (Фінляндія).</p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Випускники можуть працювати на первинних посадах, які відповідають набутій кваліфікації, за професіями, визначеними у класифікаторі професій України ДК 003:2010. 2148. Наукові співробітники (географія, картографія, топографія)</p>

	<p>2310.2 Викладач вищого навчального закладу</p> <p>2442.2 Географ</p> <p>2442.2 Географ (фізична географія)</p> <p>2442.2 Географ-економіст</p> <p>2442.2 Географ (політична географія)</p> <p>1474 Менеджер (управитель) з питань регіонального розвитку</p> <p>2442.2 Фахівець з міського та районного планування</p> <p>2442.2 Фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки</p> <p>2442.2 Фахівець з управління природокористуванням</p> <p>3439 Організатор природокористування</p>
Подальше навчання	<p>Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії.</p> <p>Набуття кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Проблемно-орієнтоване викладання дисциплін. Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок дисциплін вільного вибору, проходження практик та виконання кваліфікаційної роботи магістра за обраною здобувачем вищої освіти темою орієнтованою або на майбутнє місце працевлаштування або на його освітні інтереси.</p> <p>Студентсько-центроване навчання, самонавчання, навчання через виробничу практику тощо.</p>
Оцінювання	<p>Письмові екзамени, заліки, поточне оцінювання, есе, презентації, захист звіту з практики, кваліфікаційної роботи.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	<p>Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p><i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти:</i></p> <p>ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК\ФК)	<p><i>Компетентності, визначені стандартом вищої освіти:</i></p> <p>СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.</p> <p>СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів.</p> <p>СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних</p>

	<p>науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.</p> <p>СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно-географічну експертизу та моніторинг.</p> <p>СК 6. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування.</p> <p>СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.</p> <p>СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефахівців.</p> <p>СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.</p> <p><i>Компетентності, визначені закладом вищої освіти:</i></p> <p>СК10. Здатність обґрунтовувати шляхи збалансованого використання, заповідання та збереження природних ресурсів та природно-територіальних комплексів, виявляти проблеми міжнародного екологічного співробітництва та сприяти їх вирішенню.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p><i>Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти:</i></p> <p>ПР01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.</p> <p>ПР02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати вміння працювати в команді.</p> <p>ПР03. Вільно спілкуватися із професійних і наукових питань іноземною мовою.</p> <p>ПР04. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах.</p> <p>ПР05. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень.</p> <p>ПР06. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.</p> <p>ПР07. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня.</p> <p>ПР08. Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.</p>

	<p>ПР09. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг.</p> <p>ПР10. Застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування.</p> <p>ПР11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоекологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму.</p> <p>ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.</p> <p>ПР13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення. <i>Результати навчання, визначені закладом вищої освіти:</i></p> <p>ПР14. Розробляти й адаптувати загальні методичні вимоги та найкращі світові практики при розв'язанні конкретних прикладних завдань.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах:</p> <p>відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузі знань та спеціальності;</p> <p>обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів;</p> <p>моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників;</p> <p>впровадження результатів стажування та наукової діяльності в освітній процес.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання для проведення лекцій, для практичних та лабораторних занять – обладнання комп'ютерних лабораторій.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Університет має власний веб-сайт за адресою http://dnu.dp.ua, де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.</p> <p>Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загально університетських та кафедральних бібліотек, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмах практичної підготовки за спеціальністю. В наявності завдання для самостійної роботи студентів, методичні рекомендації для виконання курсових та дипломних робіт, пакети завдань для проведення ректорських та комплексних контрольних робіт. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного, семестрового та ректорського контролю з кожної дисципліни, а також для підсумкової атестації за спеціальністю.</p>

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами інших країн
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови вивчення студентом української мови

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти				
I Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен	2
ОК 1.2	Іноземна мова професійного спілкування	3	диф. залік	1
II Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Конструктивно-географічні основи раціонального природокористування	3	екзамен	1
ОК 2.2.	Картографічне моделювання	3	екзамен	2
ОК 2.3.	Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності	3	диф. залік	1
ОК 2.4.	Теорія і методологія географічної науки	4	екзамен	1
ОК 2.5.	Економічна та соціальна географія країн світу	5	екзамен	1
ОК 2.6.	Методика викладання фахових дисциплін	3	екзамен	1
ОК 2.7.	Космічне землезнавство	4	диф. залік	1
ОК 2.8.	Основи планування ландшафтів	3	диф. залік	1
ОК 2.9.	Виробнича практика: викладацька	3	диф. залік	3
ОК 2.10.	Виробнича практика: переддипломна	6	диф. залік	3
ОК 2.11.	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	21	захист кваліфікаційної роботи	3
Вибіркові компоненти				
ВК 1.	Дисципліна 1	5	диф. залік	2
ВК 2.	Дисципліна 2	5	диф. залік	2
ВК 3.	Дисципліна 3	5	диф. залік	2
ВК 4.	Дисципліна 4	5	диф. залік	2
ВК 5.	Дисципліна 5	5	диф. залік	2
Загальний обсяг обов'язкових компонент				65 (72%)
Загальний обсяг вибірових компонент (дисциплін вибору студента)				25 (28%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				90

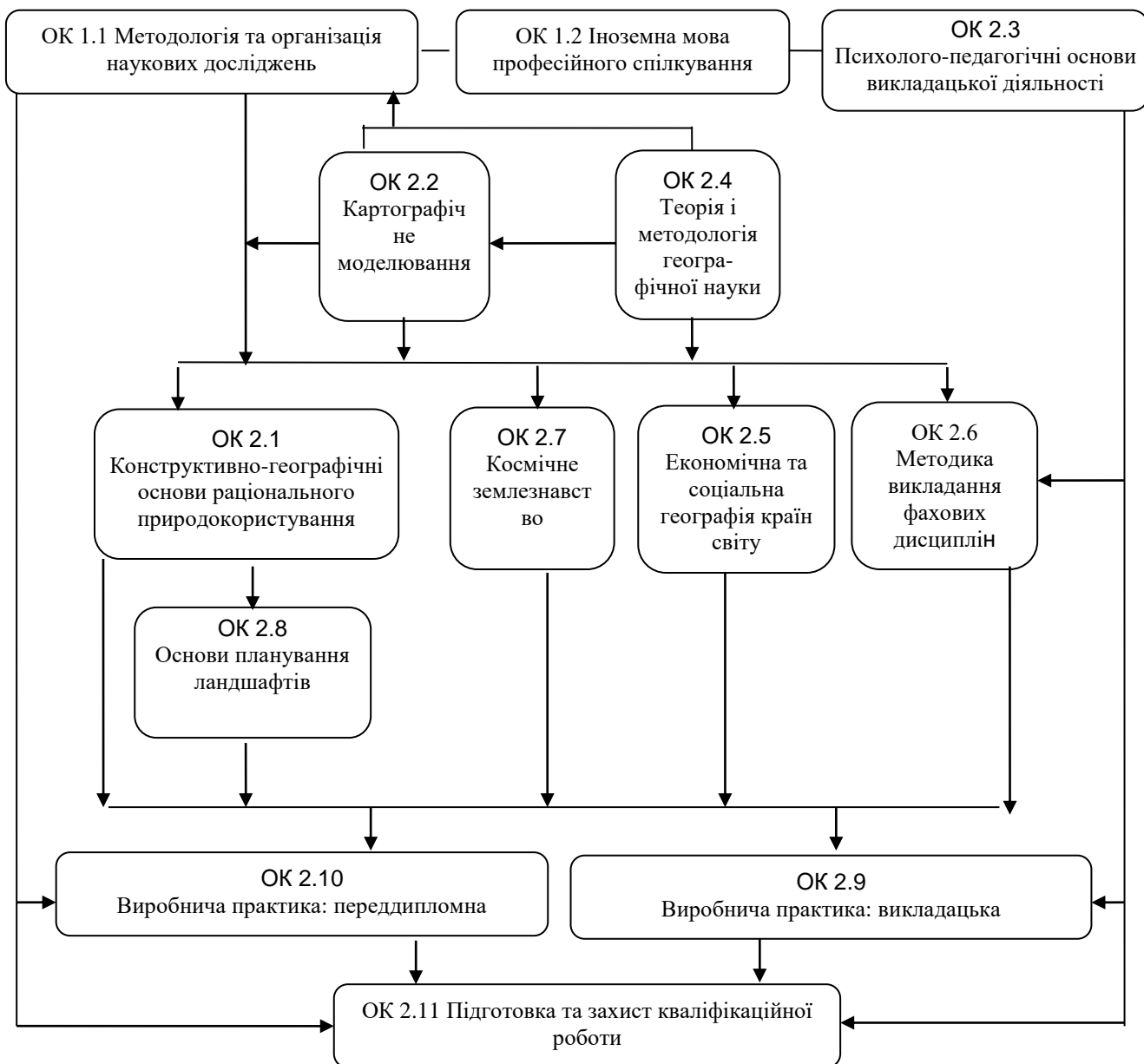
Примітка: здобувачам вищої освіти пропонується провести вибір навчальних дисциплін на основі двох переліків вибірових компонент:

- **університетський вибіровий каталог (УВК)**, що складається із загальноуніверситетського переліку дисциплін, на основі якого здійснюється вибір дисциплін для формування загальних компетентностей ОП, соціальних навичок та світогляду за власним уподобанням. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету.
- **факультетський вибіровий каталог (ФВК)** – навчальні дисципліни галузево-професійного спрямування зі спеціальностей факультету, що дозволяють отримати професійні навички з певної галузі знань та навчальні дисципліни професійного спрямування (програмні вибірові компоненти), що дозволяють отримати поглиблену підготовку за освітньою програмою й закріплюють набуті фахові компетентності. На основі засвоєння дисциплін із факультетського каталогу формуються загально-професійні або фахові компетентності. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету/ факультету.

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	ОК 1.2, ОК 2.1, ОК 2.3, ОК 2.4, ОК 2.5, ОКП 2.6, ОК 2.7, ОК 2.8,	8	15
	2	ОК 1.1, ОК 2.2, ВК1, ВК2, ВК3, ВК4, ВК5, ВК 6.	7	
2	3	ОК 2.9, ОК 10, ОК 11	2	2

Зв'язок між компонентами ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи – <u>дипломної роботи магістра</u> .
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв’язання складної задачі або проблеми у сфері географії, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота або її реферат має бути розміщена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	ОК 10	ОК 2.11
ЗК 1	•		•	•			•	•	•	•			•
ЗК 2	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
ЗК 3	•		•						•				•
ЗК 4				•								•	•
ЗК 5		•			•						•	•	
ЗК 6		•											
СК 1	•					•	•			•			•
СК 2	•		•							•			
СК 3	•								•				
СК 4			•							•			
СК 5			•	•		•			•				
СК 6	•			•		•			•				
СК 7	•		•	•									
СК 8	•				•			•			•	•	•
СК 9					•			•			•		
СК 10			•							•			

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	ОК 10	ОК 2.11
ПР 1	•		•	•		•	•		•	•			•
ПР 2		•			•			•			•	•	
ПР 3		•											
ПР 4	•			•		•		•	•		•		•
ПР 5	•		•	•						•		•	•
ПР 6				•			•		•			•	•
ПР 7			•							•			
ПР 8	•		•										
ПР 9			•										
ПР 10				•									
ПР 11			•										
ПР 12	•						•	•			•	•	•
ПР 13					•		•	•			•		
ПР14		•	•					•		•			